

[Juul-Madsen.]

dende ellers skulle have aftjent i forbindelse med den almindelige værnepligt.

Alle disse tre forudsætninger har ministeren imødekommet ved den måde, han har formet sit forslag på, og derfor kan jeg på det konservative folkepartis vegne tilslutte mig ministerens forslag. Enkelte detaljer kan drøftes i det udvalg, der formentlig bliver nedsat, men forslaget som sådant kan jeg tilslutte mig på mit partis vegne.

Per Møller: Det ville ikke stemme helt overens med sandheden, hvis jeg hævdede, at dette forslag har fremkaldt begejstring inden for venstre. Dertil minder det lidt for meget om den gamle ordning, hvor man kunne købe sig fri for at aftjene værnepligt. Dengang var det ved hjælp af penge, nu er det ved en arbejdsindsats.

Men de betæneligheder, vi måtte have haft, har vi afvejet mod de fordele og de positive træk, der kan siges at være i forslaget, og vi er indstillet på at støtte forslagets gennemførelse, fordi der herigennem åbnes en mulighed for at øge interessen for ordningen med de u-landsfrivillige, og det anser vi for et gode. Desuden er forslaget udformet på en sådan måde, at der tages rimelige beredskabsmæssige hensyn. Man kommer med andre ord ikke ud for, at ordningen under visse vilkår får mulighed for at svække forsvaret.

På denne baggrund skal jeg på venstres vegne anbefale at stemme for lovforslaget.

Svend Haugaard: Fra gammel tid har det været sådan, at værnepligten udelukkende kunne aftjenes i de militære enheder. I 1917 kom det første skridt til ændring, idet det blev muligt for dem, der af samvittighedsgrunde ikke ønskede af udføre militærtjeneste, at aftjene værnepligten på et civilt område, og nu kommer der et nyt principielt skridt, som jeg hilser med meget stor glæde. Udviklingen går videre, og værnepligt kan ses som et udvidet værnsbegreb, hvor et socialt og medmenneskeligt ansvar langt ud over egne grænser kan opfyldes i værnepligtstiden. Jeg håber, det må forstås som en anerkendelse af, at også dette er en sikkerhedspolitisk indsats.

Jeg føler trang til at sige tak for forslaget, som jeg synes er en afgørende nyskabelse,

som det radikale venstre stærkt kan støtte, selv om vore tanker og ønsker nok kunne gå endnu videre, sådan at man, så længe vi har den tvungne værnepligt, på sessionen kunne vælge imellem 3 forskellige muligheder: for det første den nuværende militære, for det andet den særlige uddannelse til FN-styrker med konfliktdæmpende opgaver og for det tredje en rent civil linje, hvor dette forslag om u-landstjeneste som mulighed indgår for de særligt egnede, nemlig dels en humanitær sikringstjeneste i tilfælde af brand, ulykker, krigstilfælde, som også kunne anvendes som et humanitært led i FN's aktioner sammen med de konfliktdæmpende aktioner, og endelig en civil indsats i normal produktion, hvor lønnen gik til u-landsstøtte.

Det er mere fremtidsmusik. Det er vi klar over, men vi er glade for begyndelsen og de muligheder, som forslaget her giver, og herunder også glade for, at det blev et forslag, der giver muligheder for alle inden for den militære værnepligts område.

Der vil naturligvis være enkelte praktiske vanskeligheder, som skal overvindes. For det første forskellen imellem den normale indkaldelsesalder for værnepligtige og så den alder, man gerne ser for de u-landsfrivillige, men det lettes en del ved, at man som betingelse for at være egnet som u-landsfrivillig kræver en betydelig uddannelse, hvorfor der normalt vil være tale om udsættelse alligevel.

Jeg er glad for den dispensationsmulighed, som forslaget indebærer, og jeg vil gerne se lidt nærmere på det spørgsmål i et udvalgsarbejde.

Egnethed skal naturligvis undergå en særlig bedømmelse. Jeg er tryk ved, at der gives mulighed for, at private organisationer, og her er specielt nævnt Mellemfolkeligt Samvirke, får mulighed for både at foretage denne egnethedsprøve og at foretage den egentlige udsendelse. Jeg mener, at Mellemfolkeligt Samvirke har en meget betydelig erfaring og har gjort det godt, og at sagen i det hele taget her vil være i gode hænder.

Jeg er altså enig i, at der ikke skal slækkes på kravet om egnethed, når det gælder den normale u-landstjeneste og udsendelse hertil, og at det er udviklingslandenes tary, der er helt afgørende. Noget andet er, at hvis der kan blive tale om opgaver af mere samlet karakter, vil det kunne være rigtigt,